

med Hensyn til Sammensætningen navnlig af Communalbestyrelserne paa Landet, hvortil der forekommer mig slet ikke at være nogen trængende Nødvendighed. Der er ogsaa i Kjøbstadbestyrelsens Form Noget, som giver Anledning til mange Klager, som vistnok for en Deel ere grundede, — ligesom der er noget Grundet i de fleste Klager, men ogsaa noget Overdrevent og Ugrundet, — det er, at de to Kamre, om jeg saa maa udtrykke mig, den dobbelte Green af Communalbestyrelsen, give Anledning til Vidtløftighed og Langsomhed. Det er ogsaa udtalt her af en æret Deputeret fra en af de større Kjøbstæder (Køster), hvorledes det i Særdeleshed er dette, man ønsker forandret. Jeg troer altsaa, at man i Kjøbstæderne vil blive meget lide tilfreds med, at der gjøres Forandringer paa Landet, uden at der tages mindste Hensyn til Kjøbstæderne. Hvad nu det Spørgsmaal angaaer, om man bør have en saa udstrakt Valgfrihed til Sogneforstanderskaberne paa Landet, som der er bragt i Forslag, saa har jeg allerede godtgjort, hvorledes man aldeles ikke er beføjet til af det, der er bestemt i Grundloven med Hensyn til Valgene til Rigsdagen, at gjøre nogen Slutning til, hvad der passer sig for Kommunen, og jeg maa i denne Henseende henholde mig til de interessante og i det Væsentlige vel begrundede Bemærkninger, som den ærede Ordfører har gjort idag, og hvori jeg finder en særdeles Bestyrelse for, hvad jeg i saa Henseende har yttret. Men jeg kan ikke være enig med Udvalget eller Ordføreren, naar man paa disse betydende Præmisser bygger et saa ringe Resultat som det, at de, der skulle vælge Sogneforstanderne paa Landet, skulle svare en Afgift, som i Grunden kun er 3 Mk. om Aaret. Jeg antager, at en saadan Afgift aldeles ikke kan begrunde nogen Formodning for, at de paagældende Individuer enten have Interesse for de kommunale Anliggender eller have den Selvstændighed og Dplysning, som behøves til at tage Deel i Kommunens Anliggender. Jeg bemærkede sidst, hvorledes jeg aldeles ikke troer, at den almindelige Arbeidsklasse har nogen Interesse for Deelagtighed enten i Statens Bestyrelse eller i Communalbestyrelsen, men at den derimod lettelig

bliver et Redskab enten i deres Haand, som ere de Mægtige i det District, hvor den har hjemme, eller ogsaa for Partierne, og det er med Hensyn dertil, at jeg troer, at man ikke ogsaa skulde gjøre Forsøg med at give denne Klasse nogen Indflydelse paa Communalvalgene. I det jeg bemærkede, at, naar man troede at have en Betyggelse imod uheldige Retninger i Valgene til Rigsdagen deels i den større Mængde, der kommer sammen, deels i den offentlige Menings Indflydelse, var det tvivlsomt, hvorvidt dette havde vist sig at holde Stik, saa indlød jeg mig dog ikke paa at bedømme de Valg, der ere foregaaede; men der blev af en æret Landsstingsmand (Mau) bemærket, hvorledes de uheldige Retninger, som havde yttret sig i enkelte Valg, ikke hidrørte fra den arbejdende Klasse selv, men fra de højere Staaende. Det er ogsaa aldeles min Mening.

Jeg troer, at de Retninger hvori de Valg gaae, som ere mindre heldige, ikke hidrøre fra den arbejdende Klasse, men denne bestaaer af Personer, som lettelig lade sig overtale og bevæge af Andre til at gaae i deres Retning, og flere ere altsaa Redskaber for Partier. De selv vinde vistnok Intet ved at have en saadan Rettighed og tabe Intet ved at miste den; men med Hensyn til de Partier, der lede Valgene, ere de af stor Betydning. Jeg har bemærket, hvorledes jeg troer, at den foreslaaede Afgift deels er utilstrækkelig deels i andre Maader uholdbar. I Særdeleshed henholdt jeg mig til, hvad en anden æret Tale (Mau) har udtalt om de mange praktiske Vanskeligheder, som indløbe ved at skulle bedømme, hvorvidt en Mand har i Penge eller Naturalier gennem forskellige Arter af Communalafgifter udredet en vis lille Sum. Den ærede Ordfører har modsagt ham, og jeg troer heller ingenlunde, som jeg heller ikke den Tid troede, at alle de Bemærkninger, han gjorde, havde den Betydning, som han syntes at tillægge dem; men jeg troer dog, at der er adskillige Afgifter og Byrder, der maae sættes lige med Afgifter, som ikke gaae saaledes igjennem Communalbestyrelsens eller Sogneforstanderskabets Hænder, at dette selv har en Dplysning om, hvad de udgjøre. Der er jo Noget,